

Opis

Celem niniejszej monografii jest ocena systemu finansowania działalności kulturalnej z punktu widzenia możliwości rozwoju działalności instytucji kultury. Pojęcie "instytucji kultury" oznacza tu zarówno placówki świadczące usługi w zakresie upowszechniania kultury, bez względu na formę organizacyjno-prawną tych podmiotów, jak i tzw. instytucje artystyczne. Do placówek upowszechniania kultury zalicza się biblioteki, domy czy ośrodki kultury oraz muzea. Natomiast do drugiej grupy instytucji należą między innymi teatry, filharmonie, opery. Warto w tym miejscu zasygnalizować, że w badanym okresie placówki będące przedmiotem niniejszej pracy funkcjonowały w formie zakładu budżetowego oraz usamodzielnionej instytucji kultury. Hipotezą jest stwierdzenie, że obowiązujący w latach 1992-2005 w Polsce system finansowania działalności kulturalnej nie sprzyjał rozwojowi działalności instytucji kultury oraz ograniczał w znacznym stopniu samodzielność tych instytucji. Niniejsza monografia jest próbą odpowiedzi na pytania: jakie są dodatnie i ujemne strony systemu finansowania placówek kultury – jakie są bariery w istniejącym systemie, które nie pozwalają na zapewnienie placówkom kulturalnym niezbędnych środków na finansowanie ich działalności oraz jakie rozwiązania zapewniłyby większą samodzielność w zakresie podejmowanych przez nie decyzji. W zakończeniu podjęto próbę oceny istniejącego systemu finansowania działalności kulturalnej i jego funkcjonowania w praktyce. Omawiane w monografii rozwiązania systemowe dotyczą lat 1992-2005. Wybór okresu uwarunkowany był uchwaleniem w 1991 roku ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, której zapisy miały stanowić początek reformy w zakresie finansowania działalności kulturalnej w Polsce. Monografia ma głównie charakter literaturowo-prawny. W niektórych fragmentach wykorzystano również przeprowadzone badania empiryczne. W monografii wykorzystane zostały liczne pozycje książkowe i artykuły – krajowe oraz zagraniczne anglojęzyczne i francuskojęzyczne, akty prawne, zarówno ogólne, jak i miejscowe, opracowania statystyczne i inne materiały dotyczące tematu. Zastosowano głównie metodę analizy opisowej i porównawczej. O wyborze metod badawczych przesądziły zarówno temat, jak i cel badań.

Spis treści

Wstęp

1. Działalność kulturalna jako element usług społecznych

1.1. Pojęcie kultury i działalności kulturalnej

1.2. Usługi kulturalne na tle usług społecznych

1.2.1. Pojęcie i klasyfikacja usług społecznych

1.2.2. Charakterystyka usług kulturalnych

1.3. Podmioty świadczące usługi kulturalne w gminie

2. Źródła finansowania działalności kulturalnej

2.1. Metody finansowania działalności kulturalnej z budżetu

2.1.1. Finansowanie bezpośrednie

2.1.2. Finansowanie pośrednie

2.2. Finansowanie kultury ze środków ludności i sektora prywatnego

3. Organizacyjno-prawny aspekt działalności placówek kultury

3.1. Podział zadań z zakresu kultury między organy państwowe i samorząd terytorialny

3.2. Sposoby realizacji zadań z dziedziny kultury przez samorząd gminny

3.3. Formy organizacyjno-prawne prowadzenia działalności kulturalnej

3.3.1. Zakład budżetowy

3.3.2. Instytucja kultury

Zakończenie

Literatura i akty prawne

Summary